

MÜDEK

Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği
Association for Evaluation and Accreditation of Engineering Programs

Rapor Yazımı

MÜDEK Öğrenci Değerlendirici Eğitim Çalıştayı
MÜDEK Zoom Sanal Ofisi İstanbul

İçerik

- MÜDEK Raporları
- Raporlamada Dikkat Edilmesi Gerekenler
  - Format
  - Üslup
  - Terminoloji
  - Derinlik/Ayrıntı Düzeyi
  - Yeterli Belgeleme
  - Türkçe'nin ve Yazım Kurallarının Doğru Kullanımı
- Örnekler

MÜDEK Raporları

Raporların Geçirdiği Aşamalar

- Program Değerlendiricisi Raporu içindeki
  - Program Değerlendirme Formu (kuruma bırakılıyor)
  - Program Çıkış Bildirimi (sözlü sunuluyor)
- Taslak Rapor
- Kesin Rapor

Raporlamada Dikkat Edilmesi Gerekenler

Format

- Her aşamada kullanılan formatlara uygunluk
  - Takıma kurum ziyaretinde
  - Değerlendiriciye Program Değerlendiricisi Raporu ve Taslak Rapor hazırlıklarında
  - Takım Başkanına Taslak Raporun oluşturulmasında
  - MÜDEK'e Kesin Raporların hazırlanmasında büyük kolaylık sağlayacaktır.

Format: Program Değerlendirme Formu- Yetersizliklerin ve Gözlemlerin Açıklanması

rnek:

lt 1. GRENCİLER

Bu lt ile ilgili herhangi bir yetersizlik ya da gözlem bildirimi bulunmamaktadır.

- .
- .

lt 5. EğİTİM PLANI

- a) lt 5.4(a)'ya göre temel bilim eğitimi ilgili disipline uygun olmalı ve deneysel çalışmalarla desteklenmelidir.

Birinci sınıfta verilen Fizik ve Kimya derslerinde laboratuvar uygulamalarının bulunmaması **zayıflık** olarak değerlendirilmiştir.

- b) lt 5.5'e göre öğrenciler, önceki derslerde edindikleri bilgi ve becerileri kullanacakları, mühendislik standartlarını ve gerçekçi kısıtları ve koşulları içerecek bir ana tasarım deneyimiyle, mühendislik uygulamasına hazır hale getirilmelidir.

Çok sayıda ana tasarım deneyiminin gerçekçi kısıtları yeterince içermemesi **zayıflık** olarak değerlendirilmiştir.

- c) Program değişiklikleri sırasında programdaki toplam kredi sayısının ve dolayısıyla da ğrenci yükünün önemli lde arttığı **gözlemlenmiştir**.

Format: Çıkış Bildirimi

Bildirimin sözlü yapılacağı düşünülerek hazırlanır:

- o Kısa ifadeler kullanılır.
- o Gerekçeler özetlenip sonuçlar vurgulanır.
- Bildirimin içeriği:
  - o Programın Güçlü Yanları
  - o Programa İlişkin Yetersizlikler ve Gözlemler:
    - Yetersizlikler ve gözlemler ölçütler bazında sıralanır
    - Bir ölçüte ilişkin değerlendirmeler alt ölçüt sırasına göre yazılır.

Format: Taslak ve Kesin Raporlar

- Giriş: Programı yürüten bölüme ilişkin özet bilgiler
- Değerlendirme sonuçları
  - Programın Güçlü Yanları
  - Programa İlişkin Yetersizlikler ve Gözlemler:
    - Yetersizlikler ve gözlemler ölçütler bazında sıralanır.
    - Bir ölçüte ilişkin değerlendirmeler alt ölçütler bazında şıklar halinde sıralanır. Bir alt ölçüt içinde, çok istisnai durumlar dışında, tek bir yetersizlik olmalıdır.
    - Her yetersizlik bildirimine ilgili ölçüte gönderme yaparak (mümkünse alıntı yaparak, tanımlara yeni ifadeler eklemeden, onları gelişigüzel kısaltmadan) başlanır.
    - Değerlendirmelerle ilgili ayrıntılı gerekçeler verilir.
    - Kurumun 30 gün yanıtları mutlaka kullanılır ve çıkış bildirimindeki değerlendirmeyi değiştirip değiştirmediği gerekçesiyle açıklanır.

Gıda Mühendisliği Programı (Normal Öğretim)

[Bu satır sadece ikinci öğretim programı olan programlar için (Normal Öğretim) veya (İkinci öğretim) olarak yazılmalıdır. İkinci öğretimi olmayan programlar için bu satır kullanılmayacaktır.]

Giris

Örnek Üniversitesi Mühendislik Fakültesi'ne bağlı Gıda Mühendisliği Bölümüne yürütülmekte olan Gıda Mühendisliği normal öğretim lisans programının yeniden / ilk kez genel değerlendirme sonuçları raporun bu bölümünde verilmiştir. Kurum ziyareti 09-11 Aralık 2013 tarihlerinde gerçekleşmiştir. Değerlendirme, MÜDEK Değerlendirme Ölçütleri Sürüm 2.0.0'a göre yapılmıştır. *[Birinci cümlede, "normal öğretim" veya "ikinci öğretim" sözcükleri, ikinci öğretim programının bulunması durumunda yazılacak, ikinci öğretim bulunmayan normal öğretim programları için kullanılmayacak, "yeniden / ilk kez" genel değerlendirmelerinden geçerli olanı yazılacak, diğerine yer verilmeyecektir.]*

Gıda Mühendisliği Bölümü, 1979 yılında Örnek Üniversitesi Ziraat Fakültesi bünyesinde kurulmuş, lisans düzeyinde eğitime 1980-1981 eğitim-öğretim yılında başlamış ve ilk mezunlarını 1983-1984 eğitim-öğretim yılında vermiştir. Bölüm, 2006 yılında o zamanki adıyla Mühendislik-Mimarlık Fakültesi'ne bağlanmıştır. Bölümde Gıda Mühendisliği normal öğretim lisans programına ek olarak, ikinci öğretim (2006-2007 eğitim-öğretim yılından bu yana), yüksek lisans ve doktora programları da yürütülmektedir.

Gıda Mühendisliği Bölümü'nün öğretim kadrosu 14 tam zamanlı öğretim üyesi 1 ek görevli öğretim elemanı ve 8 araştırma görevlisinden oluşmaktadır. Bölümde 2013-2014 eğitim-öğretim yılı itibarıyla 201'i normal öğretim, 197'si ikinci öğretim olmak üzere toplam 398 lisans öğrencisi ve 82 lisansüstü öğrencisi kayıtlı bulunmaktadır.

Kurum, değerlendirme takımınca çıkış bildiriminden hemen sonra kuruma bırakılan Yetersizliklerin ve Gözlemlerin Açıklanması formunda yer alan yetersizlik ve/veya gözlem bildirimlerine 30-gün yanıtı vermiştir.

Programın Güçlü Yanları

1. Lisans programının yürütüldüğü mekanın engelsiz hale getirilmesi için çok önemli adımlar atılmıştır. Katlar arası az eğimli rampalar ve özel asansörler yürüme ve görme engelliler, hemen tüm işaretlemeler için kullanılan Braille alfabesi görme engelliler, her kattaki engelli tuvaletleri tüm engelliler için rahat yaşanır bir ortam yaratmakta ve engellilerin eğitim-öğretim etkinliklerini engelsiz bir şekilde yürütmelerini desteklemektedir.
2. Lisans öğrencilerine karmaşık bir sistemi gerçekçi kısıtlar ve koşullar altında, gereksinimleri karşılayacak şekilde tasarlama becerisini üst seviyede kazandırmak amacıyla **Gıda** Mühendisliği normal ve ikinci öğretim lisans programları, Kimya Mühendisliği lisans programı, Çevre Mühendisliği normal ve ikinci öğretim lisans programları ve Mimarlık Fakültesi'ne bağlı Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü lisans programı öğrencilerince oluşturulan takımlarca ortaklaşa yürütülmekte olan ana tasarım etkinlikleri etkin ve örnek alınacak bir uygulama olarak ön plana çıkmaktadır.

Programa İlişkin Yetersizlikler ve Gözlemler

Ölçüt 1. Öğrenciler:

- a) Ölçüt 1.1'e göre, programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktılar (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalı, öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların yıllara göre gelişimi değerlendirilmelidir.

Öğrencilerin sistematik biçimde izlenmesi ve yıllara göre değişimlerin yönetilmesi için bir mekanizmanın bulunmadığı saptanmıştır. Bu nedenle, bu ölçüt ile ilgili **kaygı** bildirimi yapılmıştır.

Kurumun 30-gün yanıtında, değişik yollardan programa gelen öğrencilerin kontenjanlarının bölümün inisiyatifi dışında belirlendiği, artan kontenjanların daha yönetilebilir düzeylere çekilmesi için yazılı taleplerde bulunulduğu, ancak her yıl yeni kontenjan artışı olduğu, dolayısıyla mevcut durumda öğrencilerin izlenmesi ve değişimlerinin yönetilmesi için bir mekanizma geliştirilmesinin mümkün olmadığı belirtilmiştir.

Öğrencilerin izlenmesi ve değişimlerinin yönetilmesi, programın sürekli iyileştirilmesi açısından önemlidir ve bununla ilgili bir süreç geliştirilerek programların kontenjan sayısı vb. unsurlarından bağımsız olarak işletilmesi gerekmektedir. Öğrenci kontenjanlarının gittikçe arttığı durumlarda, bu işlem çok daha önem kazanmaktadır ve etkin biçimde sürdürülmesi gereken bir çalışmadır. Ancak, kurumun bu konuda bir çözüm üretme eğilimi bulunmamaktadır. Bu nedenle, **kaygı** bildirimi **korunmuştur**.

- b) Ölçüt 1.4'e göre, öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.

Öğrencilere danışmanlık hizmeti verilmektedir. Ancak, bazı öğretim üyelerinin danışmanlık görevi üstlenmediği, danışmanlık görevi yapanlarda öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısının fazla (ikinci öğretim de düşünüldüğünde yaklaşık 40 öğrenci) olduğu, bu durumun etkin ve tutarlı bir danışmanlık hizmetini aksattığı saptanmıştır. Artan kontenjanlarla bu hizmetin daha da aksayacağı açıktır. Bu nedenle, bu ölçüt ile ilgili **kaygı** bildirimi yapılmıştır.

Kurumun 30-gün yanıtında, bu değerlendirmeye ilişkin herhangi bir yeni bilgi ya da açıklama verilmediğinden **kaygı** bildirimi **korunmuştur**.

Ölçüt 2. Program Eğitim Amaçları:

Bu ölçüt ile ilgili herhangi bir yetersizlik ya da gözlem bildirimi bulunmamaktadır.

Ara Değerlendirmelerde Kullanılacak Rapor Formatı

- Hazırlanacak raporlarda (Yetersizliklerin ve Gözlemlerin Açıklanması/Çıkış Bildirimi/Taslak Rapor) bir önceki değerlendirmelerde belirtilen yetersizliklerin ne ölçüde giderilmiş olduğu belirtilir
- Önceki değerlendirmeye ilişkin Kesin Rapor'da yer alan değerlendirme **gerekçelerine ve sonuçlarına** uygun ölçüde gönderme yapılır:
  - Çıkış görüşmesinde çok özet olarak
  - Taslak raporda, önceki değerlendirmeye ilişkin Kesin Raporda yer alan tüm açıklamalardan alıntı yaparak
- Bir ölçüt ile ilgili olarak bir önceki değerlendirmede yetersizlik ya da gözlem bildirilmemişse bu durum raporda belirtilir
- Değerlendirme sırasında, bir önceki değerlendirmede belirtilmemiş yetersizlikler belirlenirse, bu yetersizlikler de değerlendirme raporunda ayrı bir bölüm altında yer alır, ancak akreditasyon kararını **genellikle** etkilemez

- b) İki yıl önceki genel değerlendirmede, Gıda Mühendisliği Bölümü öğretim üyelerinin normal ve ikinci öğretim lisans programları ile lisansüstü programlarda ders vermekte olması ve üçünün Üniversitedeki yöneticilik görevleri dolayısıyla normalin altında bir ders yüküne sahip olması nedenleriyle Bölümdeki diğer öğretim üyelerinin normalin üstünde bir ders yüküne sahip olmalarının bu öğretim üyelerinin Ölçüt 6.1(a)'da sıralananları istendik düzeyde yerine getirmede sınırlamalar koymakta olduğu, ayrıca araştırma görevlisi sayılarının anabilim dalları arasında dengeli dağılmamış olduğu saptanmış ve tüm bu nedenlerle, **kayı** bildirimini yapılmıştı.

Bu yıl yapılan ara değerlendirmede, Bölüme 3 yardımcı doçent ve 1 öğretim görevlisinin atandığı, üst yönetimde görev yapan öğretim üyelerinden birinin görevinin sona ererek Bölüme döndüğü, ayrıca anabilim dalları arası dengenin yeni araştırma görevlisi atamalarıyla sağlanmış olduğu saptandığından, Ölçüt 6.1 ile ilgili **kayı** bildirimini **kaldırılmıştır**.

- c) İki yıl önceki genel değerlendirmede, Bölüm öğretim kadrosunun iki öğretim üyesi dışındakilerin tüm derecelerini Örnek Üniversitesi'nden almış olmalarının sonucu oluşan içten beslenme sorunu Ölçüt 6 ile ilgili **gözlem** olarak değerlendirilmişti.

Bu yıl yapılan ara değerlendirmede, Bölüme yeni katılan yardımcı doçentlerden sadece birinin başka bir üniversiteden doktora derecesi olduğu ifade edilmiştir. Bu olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmiştir. Ancak, kurum dışı doktoralı sadece bir öğretim üyesinin atanması ile şu andaki öğretim üyesi tablosunu değiştirmek mümkün değildir. Bölüm içten beslenmeyi zaman içinde giderecek bir personel planlaması ve yaklaşımı da sunmamıştır. Bu nedenle, Ölçüt 6 ile ilgili **gözlem** bildirimini **devam etmektedir**.

Kurumun 30-gün yanıtında, bu değerlendirmeye ilişkin herhangi bir yeni bilgi ya da açıklama verilmediğinden **gözlem** bildirimini **korunmuştur**.

Ölçüt 7. Altyapı:

İki yıl önceki değerlendirmede, bu ölçüt ile ilgili herhangi bir yetersizlik ya da gözlem bildirimini yapılmamıştı.

Ölçüt 4. Sürekli İyileştirme:

Bir yıl önceki ara değerlendirmede, bu ölçüt ile ilgili herhangi bir zayıflık bildirimini yapılmamıştı.

Ölçüt 5. Eğitim Planı:

- a) Üç yıl önceki genel değerlendirmede, eğitim planında iki adet ana tasarım dersi bulunduğu görülmüş, ancak bu derslerde öğrencilerce yapılan tasarım proje örnekleri incelendiğinde, bu projelerin birçoğunda gerçekçi koşulların/kısıtların beklenen düzey ve nitelikte kullanılmadığı saptanmıştı. Bu nedenle, Ölçüt 5.5'e ilişkin **zayıflık** bildirimini yapmıştı.

Bir yıl önceki ara değerlendirmede, söz konusu becerinin Gıda Mühendisliğinde Tasarım I ve Gıda Mühendisliğinde Tasarım II dersleri kapsamında yapılan bazı yeni uygulamalar yoluyla öğrencilere kazandırıldığı öne sürülmüştü. Ancak bu uygulamaların ilgili yetersizliği gideremediği anlaşılmıştı. Bu nedenle, Ölçüt 5.5 ile ilgili **zayıflık** bildirimini **devam etmekteydi**.

Bu yıl yapılan kanıt göster değerlendirmesinde, tasarım derslerini veren öğretim üyesi grubunun son altı aylık sürede bu yetersizliğin giderilmesi için sürekli toplantılar yaptığı, ana tasarım ile ilgili derslerde öğrencilere ait ana tasarım projelerinin bir çoğunun gerçekçi koşulları/kısıtları içerecek şekilde yeniden yapılandırıldığı ve bu uygulamaya içinde bulunduğumuz eğitim-öğretim yılı itibarıyla başlandığı saptanmıştır. Ayrıca, bu düzenlemelerin takımızca incelenen öğrenci çalışmalarının çoğuna olumlu yansıdığı görülmüştür.

Bu gelişme memnuniyetle karşılanmıştır, ancak yapılan düzenlemenin tüm öğrencilerin ana tasarım projelerini kapsamaması garanti edecek önlemler planlanmış olmasına rağmen henüz tam anlamıyla uygulamaya geçilmemiştir. Bu nedenle bu ölçüt ile ilgili **zayıflık** bildirimini **kayıp** olarak **değiştirilmiştir**.

Raporlamada Dikkat Edilmesi Gerekenler

Üslup

- Değerlendirme sonuçları bildirilirken kullanılmasında yarar olan üslup özellikleri:
  - o Dikkatli
  - o Sağduyulu
  - o Yapıcı
  - o Nesnel
  - o Yalın, açık ve net
  - o Resmi

Raporlamada Dikkat Edilmesi Gerekenler

Terminoloji

- MÜDEK terminolojisi takım başkanları ve değerlendiriciler tarafından doğru kavranmalı ve kullanılmalı
- Kurumun kullandığı terminoloji MÜDEK terminolojisinden farklı ise, değerlendirme sonuçları verilirken MÜDEK terminolojisi kurumun kullandığı terimlerle ilişkilendirilerek (yeterli açıklama ile) geri bildirim yapılmalı
- Kurum ve MÜDEK tarafından kullanılmayan tanımları belirsiz terimler kullanılmamalı
- Fakülte, bölüm, anabilim dalı, komisyon, ders vb. adlarının kurumca kullanılanlarla aynı olmasına dikkat edilmeli
- Alternatifi olan durumlarda (önşart/önkoşul vb.) mümkünse değerlendirilen tüm programlar için aynı seçenek kullanılmalı

Raporlamada Dikkat Edilmesi Gerekenler

Derinlik/Ayrıntı Düzeyi

- Aynı kurum içindeki farklı programların değerlendirmeleri arasında derinlik/ayrıntı düzeyi açısından tutarlılık olmalı
- Her ölçütün her bileşeni için değerlendirme sonuçları gerektiği kadar açıklanmalı ancak gereksiz açıklamalardan kaçınılmalı:
  - Çıkış bildiri: dinlerken anlaşılacak düzeyde ayrıntı
  - Yetersizliklerin açıklaması formu: Gerekçeleri özetleyen düzeyde ayrıntı
  - Taslak rapor: Gerekçelerin açıkça anlaşılmasını sağlayacak düzeyde ayrıntı
- Değerlendirmeler çözüm önerisi, reçete, yorum, kıyaslama, yargı, eleştiri vb. içermemeli; yalnızca saptamalarda bulunmalı

Raporlamada Dikkat Edilmesi Gerekenler

Yeterli Belgeleme

- Değerlendirme bildirimlerinde kanaatlere yer verilmemeli
- Değerlendirme kararlarının açıklamaları verilere, kanıtlara, gözlemlere ve bunların MÜDEK Değerlendirme Ölçütleri ile ilişkilerine dayandırılmalı
- Değerlendiriciler kendi deneyimlerinden kaynaklanan varsayımlarını değerlendirmelere yansıtmemeli
- Değerlendirme sonuçları bildirilirken gerekçeler olabildiğince somut, nesnel, yalın ve net olarak açıklanmalı
- Belge olarak Özdeğerlendirme Raporu ve Kurum Ziyareti sırasında sunulan kanıtlar ve edinilen bilgiler kullanılmalı

Raporlamada Dikkat Edilmesi Gerekenler

Türkçe'nin ve Yazım Kurallarının Doğru Kullanımı

- Sıkça Karşılaşılan Sorunlar:
  - İfade bozuklukları/cümle düşüklükleri
  - Açıkça anlaşılamayan yetersiz ifadeler
  - Okunması ve izlenmesi zor olan uzun ve karmaşık ifadeler
  - Dilbilgisi ve yazım hataları (de ekleri, büyük/küçük harf kullanımı, noktalama işaretlerinin kullanımı vb.)
- **MÜDEK Raporları Yazım Kuralları** başlıklı MÜDEK belgesi raporunuzu hazırlarken dikkat etmeniz gereken noktalar konusunda size yardımcı olacaktır.

Teşekkürler

MÜDEK Zincirlidere Caddesi No. 86
Meriçoğlu Plaza Kat:1 Daire:4 Esentepe, Şişli, 34394 İstanbul
Telefon: (0212) 211-0281, (0212) 211-0282
Faks: (0212) 211-0289
E-Posta: [infos at mudek.org.tr](mailto:infos@mudek.org.tr)
<http://www.mudek.org.tr/>